

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
Institute of Literary Research Polish Academy of Sciences

Humanistyka cyfrowa i jej użytkownicy na przykładzie prac nad nowym oprogramowaniem dla Polskiej Bibliografii Literackiej

Beata Koper (IBL PAN)
Tomasz Umerle (IBL PAN)
Marcin Werla (IChB PAN PCSS)

ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warsaw, Poland
phone/fax: (22) 826 99 45, (22) 65 72 895
e-mail: sekretariat@ibl.waw.pl

○ Projekt:

- Polska Bibliografia Literacka – laboratorium wiedzy o współczesnej kulturze polskiej;
- 3-letni projekt realizowany ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (2015 – 2018) (okrojony o 2/3 w stosunku do planowanego zakresu).
- Partner informatyczny: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe przy IChB PAN

Cele:

- Stworzenie nowoczesnego warsztatu bibliografa
- Digitalizacja roczników archiwalnych i opracowanie metodologii retrokonwersji do postaci bazodanowej (długofalowo celem jest stworzenie bazy danych potencjalnie obejmującej lata 1939-2002, ok. 3 miliony rekordów)
- Interoperacyjność w oparciu o model *Linked Open Data*.
- Stworzenie prototypów narzędzi do prowadzenia badań

Ankieta nt. doświadczeń i potrzeb użytkowników:

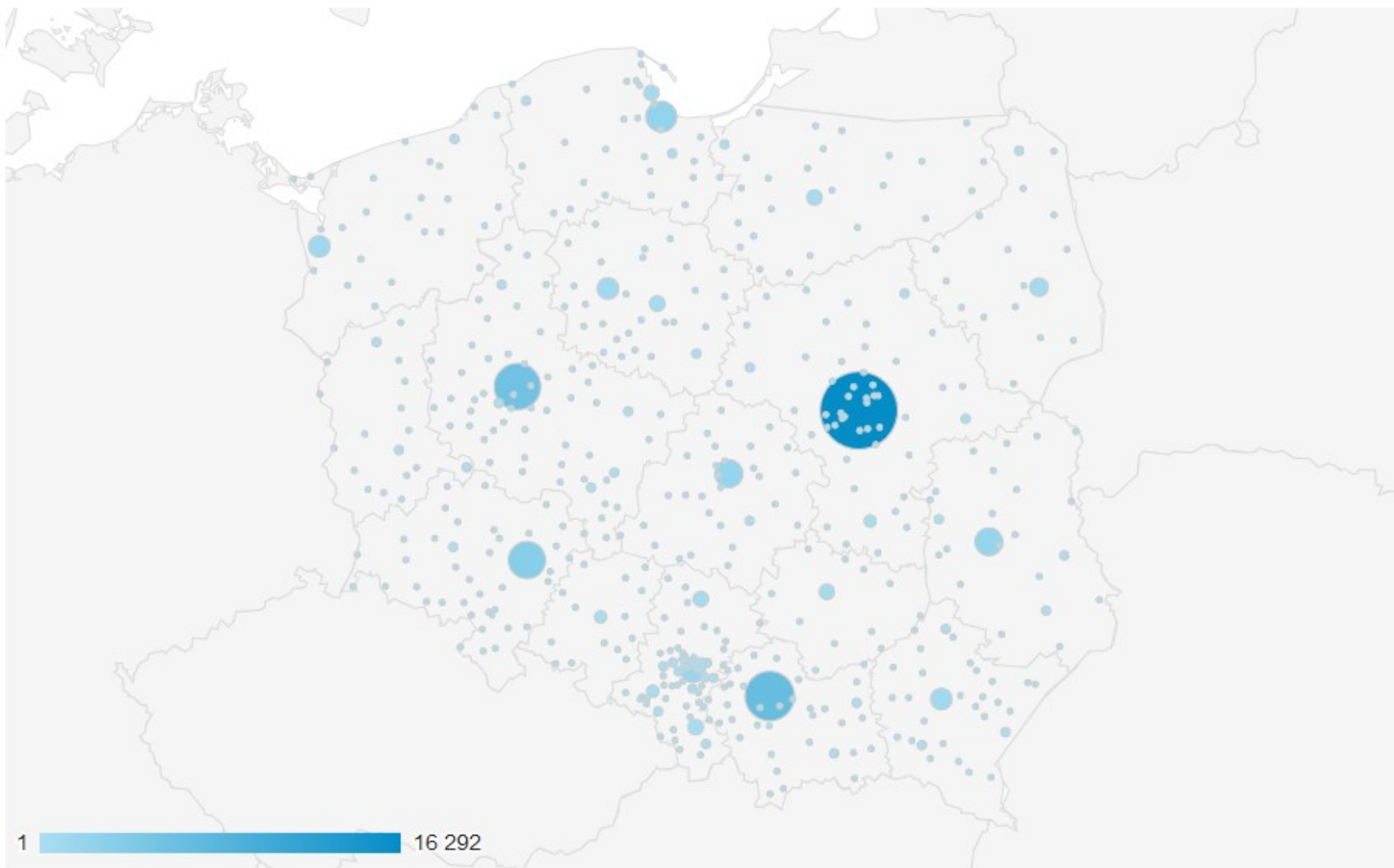
- zamieszczona na stronie PBL-u
(pbl.ibl.poznan.pl/dostep/)
- dane z okresu: 02.2016-10.2016
- 310 respondentów
- 15 pytań zamkniętych (większość wielokrotnego wyboru), 4 pytania otwarte (fakultatywne)

Kto i w jakim celu korzysta z bibliografii?

Czego potrzebuje (użytkownik)?

Co (my) możemy zaoferować?

- kobieta z wyższym wykształceniem, mieszkająca w dużym mieście (powyżej 250 tys. mieszkańców);
- korzysta z biblioteki miejskiej, akademickiej i wojewódzkiej;
- sprawnie porusza się w świecie cyfrowym;
- korzysta z innych baz bibliograficznych i repozytoriów prac;
- nie korzysta z roczników PBL wydanych w wersji papierowej (do 1989 roku);
- z PBL-online korzysta kilka razy w roku (w celach badawczych), dokładnie wie czego szuka, z zakresu PBL interesuje ją literatura.

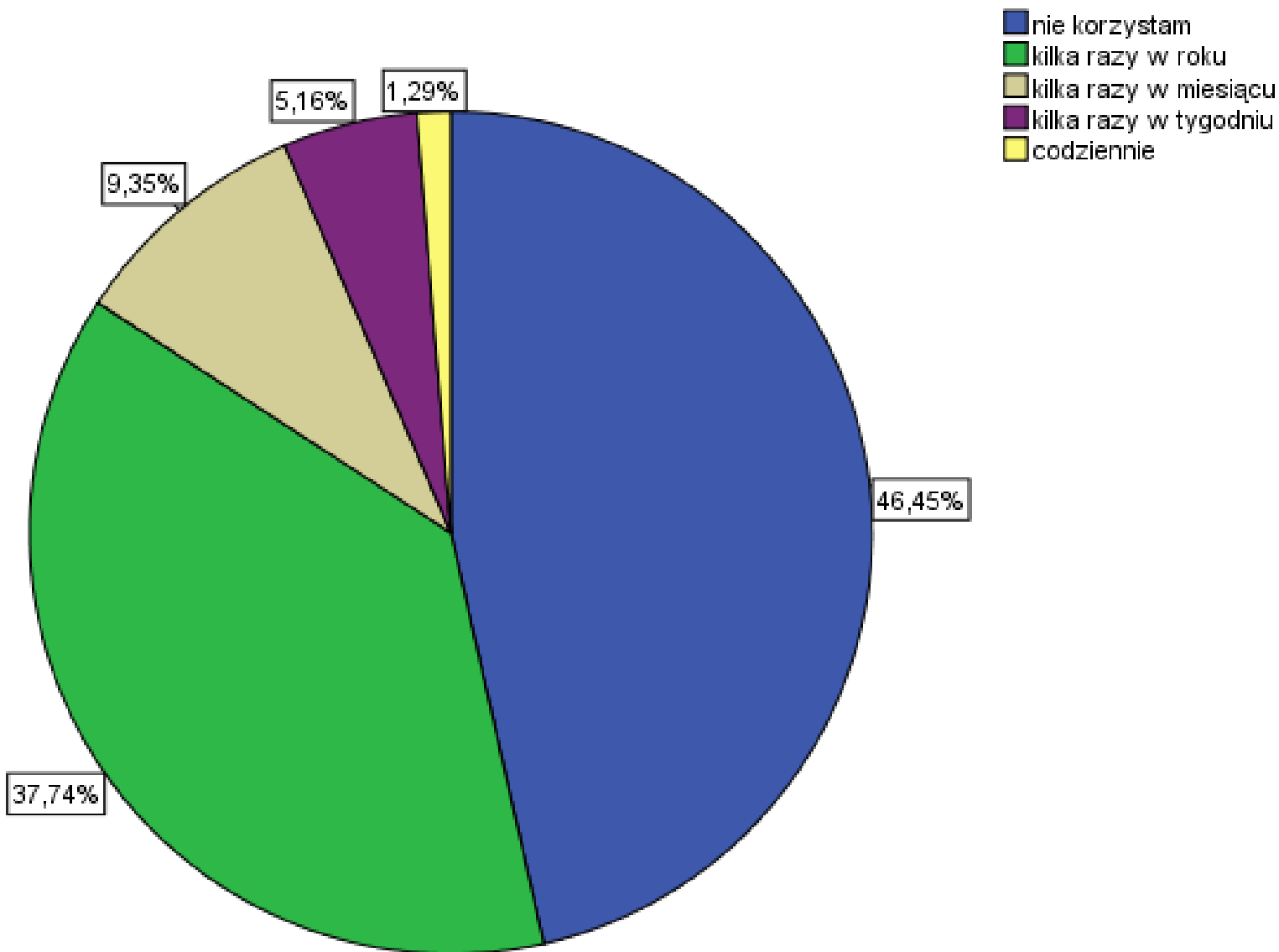

Kto i w jakim celu korzysta z bibliografii?

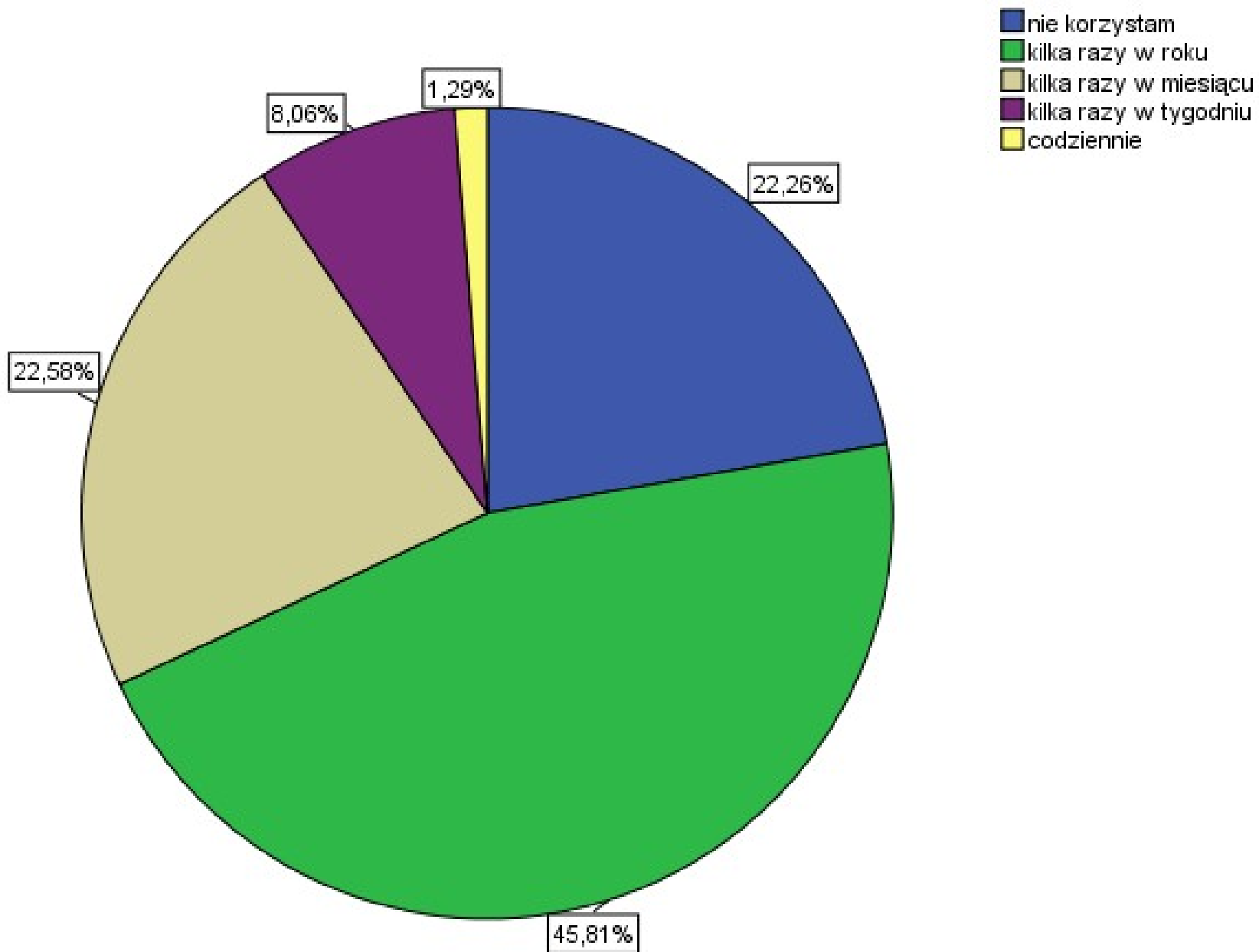
Z jakich baz bibliograficznych oprócz Polskiej Bibliografii Literackiej Pan/Pani korzysta?

	Resp	% Resp	Odpowiedzi	% Odpowiedzi
Bibliografia Zawartości Czasopism	132	43%	132	19%
nie korzystam z innych baz bibliograficznych	100	32%	100	15%
Polska Bibliografia Naukowa	88	28%	88	13%
Przewodnik Bibliograficzny	80	26%	80	12%
EBBE	67	22%	67	10%
e-ZBB	53	17%	53	8%
Bibliografia Historii Polskiej	44	14%	44	6%
Bibliografia Bara	32	10%	32	5%
Bibliografia Filozofii Polskiej	24	8%	24	3%
Inne	24	8%	24	3%
Polska Bibliografia Wojskowa	17	5%	17	2%
Bibliografia Etnografii Polskiej	15	5%	15	2%
iSybisław	11	4%	11	2%
Ogółem	310	100%	687	100%

Jak często Pan/Pani korzysta z PBL w wersji papierowej, obejmującej roczniki 1944/45-1988?

Jak często korzysta Pan/Pani z internetowej wersji PBL?

Źródła odwiedzin serwisu PBL

- **86 % odwiedziny zaczynające się od wyszukiwarki Google**
 - Dla użytkowników powracających 85 %
- **10 % samodzielne wejście na stronę PBL**
 - Dla użytkowników powracających 11 %
- **4 % przekierowania z innych serwisów**
 - Strona IBL PAN
 - Wikipedia (przekierowania do 140 zapisów, w tym Barbara Rosiek, Zbigniew Sajnog, Helena Raszka, Zdzisław Najmrodzki, Hanna Krall)
 - Facebook (przekierowania do 83 zapisów, w tym Janusz Czerwik, Włodzimierz Wysocki, Izabela Embalo, Marcin Świetlicki, Jerzy Andrzejewski)

Z jakich źródeł Pan/Pani korzysta, poszukując publikacji pełnotekstowych?

	<u>Resp</u>	<u>% Resp</u>	Odpowiedzi	% Odpowiedzi
Federacja Bibliotek Cyfrowych	114	37%	114	14%
<u>Polona</u>	112	36%	112	14%
Inne biblioteki cyfrowe	109	35%	109	13%
Google Scholar	84	27%	84	10%
Repozytoria uniwersyteckie	77	25%	77	10%
Specjalistyczne bazy	71	23%	71	9%
Nie korzystam	69	22%	69	9%
Naukowe portale społecznościowe	60	19%	60	7%
<u>Europeana</u>	59	19%	59	7%
<u>Academica</u>	42	14%	42	5%
Inne	12	4%	12	1%
Ogółem	310	100%	809	100%

Kto i w jakim celu korzysta z bibliografii?

W zasobach Polskiej Bibliografii Literackiej poszukuje Pan/Pani informacji bibliograficznych dotyczących:

	Resp	% Resp	Odpowiedzi	% Odpowiedzi
konkretnych tekstów/książek	239	78%	239	33%
autora	215	70%	215	30%
określonego zagadnienia	163	53%	163	23%
zawartości wybranych czasopism	94	31%	94	13%
inne	4	1%	4	1%

Czego potrzebują (użytkownicy)?

Potrzebne funkcje				
	<u>Resp</u>	<u>% Resp</u>	Odpowiedzi	% Odpowiedzi
zaawansowana wyszukiwarka	28	61%	28	53%
przekierowania do wersji pełnotekstowych publikacji	12	26%	12	23%
pobieranie rekordów w odpowiednim stylu cytowania	6	13%	6	11%
przekierowania do katalogów bibliotecznych	3	7%	3	6%
narzędzia do pobierania danych	1	2%	1	2%
narzędzie do zapisywania wyników wyszukiwania	1	2%	1	2%
narzędzia <u>bibliometryczne</u>	1	2%	1	2%
narzędzie do raportowania błędów	1	2%	1	2%
Ogółem	46	100%	53	100%

Co (my) możemy zaoferować?

W poszukiwaniu straconego egzemplarza:

→ współpraca z bibliotekami

W poszukiwaniu tekstu:

→ współpraca z innymi
bibliografami/archiwami/repozytoriami tekstów

- przy tytułach książek podajecie dane bibliograficzne ale nie ma tu choćby dwóch zdań o treści danego utworu [...] jak wyżej. wtedy kiedy potrzebne są mi szczegóły utworu i muszę wiedzieć czy mam go czytać
- brak interesujących kolekcji pełnotekstowych
- Np. w tematach dotyczących instytucji naukowych, kulturalnych itp. nie uwzględnia pozycji, nie mających ich w tytule, choć w tekście można wiele odnaleźć.
- [brakuje] Tekstu wiersza Z twarzą w dłoniach.
- Nie można znaleźć utworu wpisując jakieś zdanie z niego

[pisownia oryginalna]

Współpraca międzyinstytucjonalna (wersje pełnotekstowe, dane spoza centrum zakresu przedmiotowego).

Włączenie literatury elektronicznej i e-literatury do PBL (poszukiwanie środków zewnętrznych).

Dostosowywanie zgromadzonych danych do zwiększonych potrzeb wyszukiwawczych i ew. narzędzi badawczych do analiz danych (analiza jakości zgromadzonych danych i ich potencjału badawczego).

Priorytety pozyskiwania informacji (co dokumentujemy?) a statystyki odwiedzin i wyniki ankiet odbiorców (np. co nam mówią np. wyszukiwania i odwiedziny popularne i unikatowe?).

Czy można (warto) adnotować treści publikacji (analiza korpusów tekstowych; stylometria?) literackich?

POLSKA BIBLIOGRAFIA LITERACKA

Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie, Pracownia Bibliografii Bieżącej w Poznaniu

<http://pbl.ibl.poznan.pl>